

JAROSLAV UIBERLAY

nar. 27. 6. 1921 v Jičíně, od roku 1951 žije v Průho-
nicích u Prahy, v posledních letech také v Želejově
u Miletína.

STUDIA: 1945 — 1954 profesura kreslení v Praze
(prof. M. Salcman) — 1946 — 1950 Akademie vý-
tvárného umění v Praze (prof. Vlast. Rada).

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY:

1943 Praha
1957 Praha
1958 Gottwaldov
1961 Praha, Litvínov
1965 Prostějov
1966 Olomouc
1976 Praha
1979 Náchod, Semily

Kromě toho účast na četných výstavách skupinových.

44. výstava grafiky v rodném statku Václava Šolce v Sobotce.
Sezona 1980. Pořadatelé: Okresní galérie v Jičíně, Osvětová
beseda v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolek-
tivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV v Praze,
Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Tisk Mír,
závod 6, provoz 62, Praha 3, Čáslavská 15.
Ilustrace — linoryt tištěn s původní desky.

JAROSLAV UIBERLAY

KRESBY

*Rodný dům
Václava Šolce*

Sobotka, duben 1980

Výstavy v Šolcově domě v Sobotce mají už svou tradici. Setkáváme se tu s tím nejlepším, co v současnosti naši umělci vytvořili a právě proto má tu své místo i výstava kreseb Jaroslava Uiberlaye.

Kresby tohoto malíře jsou konečným dílem. Nejsou přípravnými kresbami — studiiemi i když je malíř často používá jako inspirace pro své obrazy.

Tužka a uhel jsou pro Uiberlaye stejně nosným materiálem jako olej nebo tempera. Už na první pohled nás zaujme mistrovství, s jakým zachycuje tento citlivý malíř přírodu. A není to příroda pouze viděná. Cítíme přetavení motivu krajiny a vytvoření krajiny obecné. Jakousi syntesu přírody. Jsme přesvědčeni, že právě ten kousek přírody, co na kresbě vidíme, je nám důvěrně znám, že je poznamenán našim dětstvím a vším krásným, co nosíme v paměti. Je moc faktorů, které Uiberlayovi pomáhají k vyjádření tohoto pocitu. Je to především důvěrná znalost krajiny, hluboký citový vztah k přírodě. Láska ke všemu živému, ať je to strom, nebo pták. Je to přitakávání k životu — ať vědomé nebo podvědomé. A je to také znalost míry, což je velmi důležité pro každé umělecké dílo. Kdybych měl ohodnotit Uiberlayovy kresby jediným slovem, řekl bych, že jsou krásné. Nebo bych řekl hluboké. Oči jakoby klouzaly po sametových tvarech, které jsou nám důvěrně známé. Cítíme všudypřítomný průzračný vzduch, který obklopuje stromy a keře. A pak je to mistrovství, s jakým malíř přistupuje k práci. Uvědomujeme si i krásný materiál — ať papír, či linku, tvořenou citlivou rukou. Podobný vztah k materiálu měli jen Japonci a Číňané. A cítíme tu i ten lidský vztah k přírodě.

Uiberlay, i když pochází z města, je bytostně svázaný s venkovem. Myslím tím s živou přírodou. A velkým kladem je, že právě ten pocit dovede malířsky vyjádřit. A nezáleží na tom, jestli vědomě, nebo jinak. A právě výstava v prostředí Šolcova domu, kde cítíme přiznaný materiál — krásné dřevo, z kterého je dům postaven — může doplnit Uiberlayovy kresby svou opravdovostí. Kresby, které jsou olejomalbou, vytvořenou křehkým materiálem, jakým je uhel. Uvědomujeme si, že malíř nepotřebuje deformovat tvary, aby zdůraznil svůj umělecký záměr. Je to fakt velmi pozoruhodný právě v jeho generaci. Uiberlay nechce objevovat. To všechno, co je kolem nás, je tu už tisíc let a my snad si jen můžeme najít místo v této skutečnosti, které říkáme příroda.

Svěžest, jakou vidíme na jeho kresbách, je uchvacující. Zdá se nám, že není potu na jeho obrazech. Dřina a rozpaky jsou přikryty sametovou plochou hustých čar. A malíř nám předkládá čistou esenci svého umění.

VLADIMÍR KOMÁREK

O LIDSKÉ POMÍJEJÍCENOSTI

(Poesie primitivních národů, Dinkové, Vých. Afrika)

Když Bůh v šedém pravěku tvořil věci
stvořil slunce;

A ono přichází, zajde, a přece se vrací.

Stvořil měsíc;

A on přichází, zajde a přece se vrací.

Stvořil člověka;

A on přichází, zajde a již se nevrací.